

ניתקתי את המשעוואה שזמן שווה כסף

לעבוד רק יום אחד בשבוע ולהרוויח שכר חודשי מלא? אפשרי. להגיע לרווחים גם בלי הון התחלתי גדול? כמובן. הכנסות פסיביות? יש דבר כזה. בעידן מחאת יוקר המחיה, יש מי שנמצאות על המסלול לחופש כלכלי: יזנית ורבר מוכרת מוצרי ידע באמזון, לילך דרור הקימה בית ספר לשיווק באינטרנט, מיכל ליבנה משקיעה בבורסה ומלמדת נשים לנהל תיק ניירות ערך. מותחות את הרשת

אסתי אהרונוביץ', זיו ביילין

צילום: רון מילר / רבקה גולדברג

ורבר: "בפעם הראשונה שהכסף נכנס הייתי בסופר, בקניות של יום שישי פתאום קיבלתי הודעה לנייד שלקוח קנה ספר. זה היה בסך הכול 70 שקל, אבל זו הייתה חוויה אדירה. כי הנה אני בסופר, מוציאה כסף, לא עובדת, ומישהו הכניס לי כסף לחשבון. עד היום זה מרגש אותי לפעמים את מטיילת בחו"ל ורואה שכסף נכנס מכל המיזמים, ואת בתכלס לא עובדת"

על כך שאולי אם לא הייתי עובדת כל כך קשה הייתי יותר זמן איתו, לא הייתי."

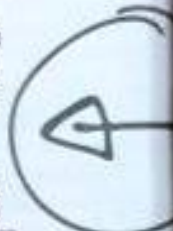
היום, בדיוק, היא יודעת שאותה טראומה הצילה אותה למקום שבו היא נמצאת היום. "לא הייתי יותר לתת את השעות היקרות שלו לאיזה מעסיק. רציתי שבכל שעה נתונה אוכל לעשות דברים שאני אוהבת". היא עברה לתל אביב, עברה כמחצית להנדסה במכללת אפקה, החלה להתעניין בקואופרטיב, וכעבור כמה שנים הפכה למאמנת. במקביל גיטאה לעזר, בעל חברה לעבודות חשמל ותקשורת, ויש להם שישה ילדים וארבעה מנישואיו הקודמים.

לפני כשלוש שנים הל השינוי הגדול בחייהם, כאשר החליטו לנסוע לכנס של אנתוני רובינס. "את התובנות הכי חשובות שלקחנו ממנו הייתה מה שהוא מכנה 'קיצור הדרך שלך להצלחה'. במילים פשוטות: תחליט מה אתה רוצה בחיים, תמצא מישהו שהצליח בכך, ולך ללמוד ממנו איך עושים את זה. זו אחת העצות ששינתה לנו את החיים. כי מאותו יום, כל פעם שהחלטתי שאני רוצה משהו, קודם כל הלכתי ללמוד מהשלב ביותר."

בין היתר הגיעה גם להרצאה של הארי האקר, מחבר רב המכר 'לחשוב כמו מיליונר' וראו איך בעל' 172. "הרצאה שלו הבנתו שלחופש כלכלי

זומן שיונית ורבר ואני מסוחלות, הכסף שלה עובר מישור רובס ספר שכתבה באמזון, אחר קונה את הקורס האינטרנטי שכתבה תמורת יותר מאלף שקל, ובזכות שיתופי הפעולה שבהם היא מפנה מכרים ולקוחות למספרים אחרים, היא מקבלת עמלת מכירה, לא, היא לא מיליונרית, אבל היא בהחלט תרישה לעצמה לשתות כוס קפה בזמן הזה, ואו ללכת לשיעור פילאטיס. כמו שבאמנת ומלמדת את עקרונית החופש הכלכלי בקורס שנקרא 'למצוא את המיליונר שלך', היא מיישמת את העקרונות האלה גם בחייה האישיים.

אבל אנחנו מקדימים את המאמר. לפני 15 שנה, יומיים לאחר שתגנה יזמולדת 25 נהרג בעלה של ורבר, עמוס, בתאונת עבודה. היא בזיז סיימה תואר ראשון במערכות מידע בטכניון ועברה בחברת הייטק, והוא השתחרר מטירות קבע והלל לעבוד בחברת סלקום. הם עבדו משכע בניקר ועד השעות המאוחרות של הערב. "אחרי שעמוס נהרג כל מה שידעתי על החיים התפרק, היה צריך לגרד אותי מהרצפתו משתחלתי לחיים את עצמי, הבנתי שאני רוצה לעבוד עם אנשים ולא עם מחשבים. המחשבות

אמנת יוליים היתה נוצר, ודעת שהעסק מתנהל. דרוז

לייצר חופש כלכלי

ליצור דרוז: 'בשביל חופש כלכלי הוא לננות זמן וכספי לדברים שאני אוהב לעשות. זה גם לזכור שאני לא מוכרת שעות בכסף, אני מוכרת ידע, ולכן זה ממנה הזמן והן לדברים אחרים המיוע האינטרנטי איפשר לנו לנסוע לחודש אחי טיול באירופ עם הילדים.'

לילך דרוז: 'הקמתי בית ספר לשיווק קורסים באינטרנט. אני זוכרת איך בחג שבועות, תוך כדי הארוחה, קיבלתי הודעות שאנשים נכנסים וקונים. עוד הודעה ועוד הודעה, תוך מספר ימים נכנס לנו סכום של 200 אלף שקל'

הייתה אירוע. כי הגה אני במספר, מציאה ספק, לא עובדת, ומישהו מכניס לי סמל לחשבון. זה עובר.

'יש היום זה מרגש אתי, לפעמים אנחנו מטיילים בחו"ל ואת רואה שבספר נכנס סמל המימנים, ואת בתכלס לא עובדת, זה כל פעם משפט ברשות נבחות.'

בשלב הבא נחשפה לקונספט של מכירת ספרים באמזון. 'תמיד חשבתי שבשביל מספר שלך יימכר שם אתה צריך להיות מופר גדול. מסתבר שלא - כל אדם יכול לכתוב ספר ולהעלות אותו לאמזון. אחרי שהוצאתי שלושה ספרים הבנתי שהשוק הכי גדול ומשתלם הוא שוק הילדים. כמות הספרים הנמכרת גדולה יותר, האם בספר למבוגרים סתמתי 25 אלף מילים, בספר ילדים מספיקות 600 מילים.'

מה לך ולספרי לייצור

'זה בדיוק מה ששאלתי את עצמי. אני רחי אפילו לא עובדת עם ילדים. אבל אז נוכחתי שבורצאות שלי אני לא פעם מוכירה את הילדים, אך אני מרדנת אתם למסר את הדרך, לא לאסל מסתקים. אז לקחתי את הרעיונות האלה ומתבתי ספרי מוטיבציה לילדים. בשלב מסוים פשוט לקחתי רעיונות של הילדים שלי, כל המשפט שני שלהם הפך לספר.'

'בתוספת התייעלותי מצאתי שאני אפילו לא צריכה לכתוב את הספר, אלא רק להביא את הרעיון ואת סיפור המסגרת. נחשפתי לכל העניין של פרילנסרים ברחבי העולם, שעובדים יחסית בזול, והתחלתי לעבוד איתם. פגיתי אל

יש שתי רמות עיסוק: הרמה הרעיונית, כמה מסך יש לך בכונן, והרמה הפנימית, המנטלית. הבנתי שכל עוד אני אחשוב כמו אדם עני, המצאות לא תשתנה.'

איך טישים עבודה פנימית בנישא מסך?
 'יש כמה רמות. ברמה המנטלית, זה המהפכות שיש לנו על כסף. אני גרלתי בבית בלי כסף, האמנתי שאני לא יכולה להחזיק יותר מהרורים שלי. כילדה הייתי חוזרת אחרי שעות של בייביסיטר, האמא שלי הייתה אומרת לי שמה שהרצווחני זה גרושים, שזה לא באמת הרבה כסף. במשך שנים זה היה מחסום פנימי שניהל אתי. 'הרמה השנייה נוגעת לשאלה איזה מערכת רגשית יש לך עם כסף. כשאני הייתי ילדה לא היה לנו כסף, ומאז התבניתי בזה. כנוסף, התורים היו גרושים וכל חזון רבני פניו הוצעות. או עבדתי כסף היה סופר לגיטימי, מספר סטודס למריביות, כסף זה כמו בן אדם. אם יש אדם שזוהה ביעם עליך או מתבניס בו, צריך לנקות את הרגשות האלה.'

אני מאמינה גם ברמה רוחנית - בשביל שסכס יבוא אליך, אתה צריך לייצר תדר אנרגטי שימשוך אותו. זה אומר לעבוד בדברים שאהב, אוהב, שטרמים לך תפוסה ושמתה לייצר דרישה של כבלה ותינה. פעם, כשאנשים היו מביעים לי משהו, הייתי מיד אומרת: 'לא תהיה, לא צריך'. צריך לדעת לייצר ולתת, זה ייצור דרישה נכונה.

אני רוצה שכל אחד נוהג עם פוטנציאל לחקר, לגלות, ליהם ולמצוא חופש כלכלי. אבל עם השנים משהו קורה, האנחנו נשים מנעולים על הגיליונה והה שבמנים צריך להשחרר ולנקות את המנעולים המנטליים והרוחניים. כשאני אומרת לאמא שלי שיש רבה כוח שנקרא הכנסות מסיביות, היא אומרת לי 'אשרי המאכין'. את רוצה כסף? לך לעבוד!'

48 ספרים בשנה וחצי

רווקא על רקע המאות נגד יוקר המחיה בישראל עולה הצורך בחופש כלכלי - מצב שבו אדם אינו חייב לעבוד למינסתו, והוצאות היו משולמות באמצעים אחרים. אנשים שנמצאים בחופש כלכלי עוסקים כמה שהם אוהבים, הם עובדים פחות ומרוויחים יותר, כיות ששינו את גישתם לכסף.

את המסע שלה לחופש כלכלי עשתה הרבה יחד עם בעלה. 'הוא עזב את התורה שלו, אחרי 23 שנים. התחלנו לחקר את התחום. בתחלה יצרתי מוצרים שתמחרתי ב'70'60 שקל, כמו ספרים ודיסקים. אני זוכרת את הפעם הראשונה שהכסף נכנס. הייתי במספר, בעקבות של יום שישי, מתאם קיבלתי הודעה לגיור שלקוח קנה ספר. זה היה בסך הכול 70 שקל, אבל זו הייתה

שלושה פרילנסרים שאיזו לי את הספרים, וגם לסיפור מרוס אמריקה שכתבת כחורים. הייתי מעבירה לה שלד של הסיפור, ולתחת הוא הייתה מוסיפה לי את זה בתודים באנגלית, בשנה וחצי הוצאתי 48 ספרים.'

כמה המנות יש מספיקים בחוץ?
 'לחצינו ספר כזה עלה כמה מאות דולרים, והיום זה מייצג אלפי דולרים בודדים בתורם. אז היסמה שלא צריך הון התחלתי גדול. זה פתח לי גם ספרים, כי אם תשאלו אנשים בחוץ מי יודעת איך עובדים עם אמזון, יכדו לך מיד את השם שלי.'

במשביל החלה לייצר שיתופי פעולה עם חברות אחרות שהיא מסרבת את מוצריתן ובריחיותן ללסוחותיה, כשיחות ובורצאות, ומקבלת על כך עמלה. 'זה מבנים עוד כמה אלפים בתורם. חלק מהתרחבות המנטלית זה להבין שאפשר למסור מוצרים של אלפי שקלים, או בניתי קורס אינטרנטי שתומחי כבר ביותר כסף.'

לשכפל את הידע

הם מתגוררים בבית קרקע גדול ומרווח ברחובות, וסוד היום שלהם ניגוח מאור, כולל שנת צהריים. בעלה, בוי, מצא את הנישה שלו דרך רובוט שאמין, כמסור בינלאומי המתמקד בהסקעות נרלי'. 'היום אנחנו משקיעים בגרל'ן בניאמי, ויש גם שיתוף פעולה עם הצוות של שאמין - הם עובדים על לייז של מוצרי מידע. בנישא איד לייצור כסף מגרל'ן, שיופץ באמזון. שוב, אותה שיטה: לשכפל את הידע שלך.'

אירח החיים שלכם לא אופייני לישראלי המסובץ.

'לא צריך להיות מיליארדר בשביל לנהל אורח חיים כזה. נכון, צריך כסף. אבל זה קודם כל תהליך פנימי. אני מכירה המון אנשים עם המון כסף, והם בלחץ. הם לא רואים את המשפחה, אין להם זמן לכלום. זה לא חופש כלכלי, זו השתעבדות כלכלית. כשאנחנו מבין שסחר החיים שלך יכולים להיגמר, אתה רוצה שכל שעה בחיוד תהיה משמעותית, שתיהנה גם בשעות שאננה עובד.'

מן הסתם היו גם משברים.
 'יש התמודדות, את צריכה ללמוד עולמות ידע חדשים, זה לא פשוט. יש גם תסכולים

בספר והבמה בני אדם: אם יש אדם שאחה נועט עליו או מחביש בו צו"ר ללכות את הרשעות האלו, ורבר

לייצר חופש כלכלי

יונית ורבר: צילמי שיש כל מיני משתללים להבנתי כשריית המטלוד הראשון שעשייתיה של מוצרי חירע לקוחות את חידע שיש לי, את הורכבות שורצית בנשא משייבציה, ובעצם שכמלה אותן יוצרו ספרים, דיסקים והוצאות אינטרנטיות אני בעצם עובדת בעם אמות אם זה לכתוב את זה כספר או לצלם הרצאה, וזה, אני כבר לא שם - יש מגוון שמפיץ את זה באינטרנט"

יונית ורבר: "חמיד חשבתי שבשביל שספר שלך יימכר באמזון אתה צריך להיות סופר גדול. מסתבר שלא כל אדם יכול לכתוב ספר ולהעלות אותו לאתר. אחרי שהוצאתי שלושה ספרים הבנתי שהשוק הכי גדול ומשתלם הוא שוק הילדים. להוציא ספר כזה עלה כמה מאות דולרים, והיום זה מייצר אלפי דולרים בודדים בחודש"

מיכל ליבנה: "היום כשאני נכנסת אל הבנק אני קצת כמו שרי אריסון ולא כמו נמלה, יצור שמתרוצץ לך על השיש וכשאת מועכת אותה היא אפילו לא משאירה סימן"

לעבוד יום בשבוע

כאשר שאלתי את לילך רייז, 46, כימי מגיעים לחפש כלכלי, היא שלחה לי את 'על הרים של חוברת מ. פריסטי, חוסר סבתא את'ון ואמנות אחיזת האופוני, הוסיפה שאת הקטע קראה לבני משפחה בסוף השבוע שבו שרתה עם בטויל במבר, 'על הרים יש לטפס מתוך כאבך קצו ככל האפשר, בלי התלהבות יותר

אפשר להוחריל עם 500 שקל בחודש, רק אל תשקיעה במי'ם ובתוכנית חיסכון כי שם זה כמו מניית בחניה, לא מתקדם. היכל ליבנה

האמת של מבעד העצמי היא שצריכה להסתובב לך את המצב. אם אתה קצת רחוק, הברך את המצב, אם אתה נעשה קצת נשימה, האט, יש להעפיל בדרך מתוך איות בין קצת רחוק לקצת הבטיח. חיים אנכיים רק למען איחודי מורה שניהלם חיים רדורים, עלפת דר' הן המוינות את החיים ולא מסננו עליהם מתרחשת צמיחתם של רבויים אולם, כמובן, ללא הפסגה לא תוכלנה להתקיים עלעות הדר. הפסגה היא המגנייה את מוחנו של הבלעפת."

ריוח ובעלה למרו הגדסת בניין, וכשיצאו מהליטורים התחלתי לעבוד כמסכרה לפני עשור פוסת, והתחלתי ללמוד עסקים רשות, למעלי היה עסק עצמאי קטן מהבית, ואני הבנתי שכמו מנישאים, אחד ועוד אחד זה יותר משניים - יו סיגרניה. למדתי שהמפישות הגדולות בעסקים או בחברה נעשו כאשר לחברה נמסר שתמים עם יכולות נוספות. לכן הבאנו שותף ופתחנו חברה חדשה שעוסקת בנייה של פרויקטים בבנייה ותשתיות, הכנסנו עוד עובדים, ועמנו אהנו יכולים להיות כחול' ולרעת שהעסק מתנהל. החלוקה בינינו היא שכל אחד בחור את התום שהוא אוהב לעסוק בו. אני עוסקת במנהל בבנייה, ואני שם יום אחד בשבוע.

"הפרויקט הבא שלנו היה ימות אינטרנטי הממתי אתר שבו מרוכזים קורסים והורמות לבעלי עסקים קטנים - בית ספר לשיוק באינטרנט. אני זוכרת איד בשבועות, תוך כדי הארוחה, קיבלתי הודעות שאנשים נכנסים וקונים. עוד הודעה ועוד הודעה. במחקר ההשקת, תוך מספר ימים, נכנסו לנו סטס של 200 אלף שקל. בהמשך עשינו עוד שלוש השקות כאלו."

מרתון בלי לחץ

שיחה הריכזית שלנו, סלמונית, נערכה כשעה חוקר, אני עמדת עם הרכב נפקד בדרך לעבודה, ריוח הייתה בדרך אל ביתו כאיסוף של סכניקת רישה. השיחה השנייה שלנו התעכבה כמספר ימים מאחר וריוח הייתה

לייצר חופש כלכלי

מיכל ליבנה: צו"ר ללכת לבוק ולבקש לכתוח תיק ניירות ערך, שזה כמו ללכת ללוח חרנגולות ולא לקוח ממנו שניצל, אלא את הביצים. לא צריך הון כדי להתחיל, את יכולה לעשות את זה בטוב של 500 שקל בחודש דרך האראת קבוע, רק לא במק"מ ובתוכניות חיסכון. כי ישם זה כמו מניית בחניה, לא מתקדם"

“כטיוול במדברת”, כפי שהיא סימלה לי. אם תרצו - זה חופש כלכלי.

כיום היא מטיחה פחות כאתר שלה, ויותר ביועץ אישי לעצמאים שרצים ללמוד לסיכוי את עצמם אינסטרנטית. “אני עושה את זה מיל החשבון, בבית, עם כרטיס קפה. זה אחת לשבוע או שבועיים. בשעות פנויות או גולגולין. זה חופש המון זמן ואני מרוויחה כזה יפה מאוד”.

אבל דרוו לא מסתפקת בזה. לפני שנה ננתה ציטה ליר הכנתה, על טעם שרכשה, “יש מי שמנהלים אותו עם עבודה, והו עוזר כפי שנוכח. רכשנו גם חקיקת ברוכי הארץ, אנחנו בעצם לוקחים חלק מהכספים לעצמנו, וחלק מטיקים בעד הסקטור מניבות”.

איר קטיית את השינוי החשיבתי לפני השינוי?

“הכסים תמיד היה עם כבר כשבעלי ואני היינו חג צעיר, בהדמנות הראשונה, כמעט שהכסנו, רכשנו שני מנרשים בצפון - פעילה שאני לא אפרינית לזוג בתחילת הדרך, הבנו שהרווחה הכלכלית האמיתית מצויה בנכסים”.

מה את קדשה חיים שלא קטיית כשמויחה “יש לנו כסף פנוי לטוילים עם המספרה, לפני שנה התכנסתי למרתון עם מאמן אישי, השקטתי כמה מהם, כלי לחץ על זמנים, ובסוף נסעתי למרתון כנרילי. יש עוד אנשים שרצים מרתון, אבל הם עם הליכון מרוץ. את תראי אתם מתכנסים לריצה לפני או אחרי העבודה, בשעות מנוחה. אצלי רוב הכספים פשוט פנויים”.

היו משהיית?

“היו משהיית, כישלונות ונפילות, היו לא מעט מיזמים שלא עלתו. אבל אם לא היינו מנסים, לא היה לנו כלום ממה שיש לנו חיים. צריך סבלנות, וחרכה אורך רוח, אין דבר כזה, הצלחה של זכננו וגמרנו. חשוב לרקע שהכרטיס הללו גם לא מחויקים לאורך זמן. הדרך להשגת חופש כלכלי מאתגרת, אבל המכנה שלה מלבנת ומאפשרת כל כך הרבה, שזה שווה את המאמץ”.

לבחור את התרנגולות

מיכל ליכנת, 67, עברה בעבודה רגילה, הרוויחה ‘כמו כולם’ חיה עם מינוס סכום כנסה. “הייתי נורא מפורנית, עד שהחלטתי לעשות מעשה”, היא מספרת. חיים אחרי יותר מ-20 שנה שבוך גברה חזן עצמי ופיתחה אינטליגנציה פיננסית, היא חילקה את התוכנות הכלכליות בסדרנות ייחודית לנשים.

“עברתי קשה, הייתי ראש לשכת מנכ"ל של

“מעט זה יותר”

בעלת בלוג הסולידית: דמת והימים שלי נמצאת קצת מעל קו המינימום הסטטיסטי

היא מכנה את עצמה הסולידית ומחזיקה בלוג בשם הזה. היא מבקשת להישאר בעילום שם וחיה, כפי שהיא כותבת באחד שלה: “בת 58 - אלגורית מאושרת”.

גרה בהרצליה עם בן זוגי בדירה שכורה. נעברו הייתי קריירה סטית, צורכת הרבה כיום היא מגדירה את עצמה פנסיונרית החווה עצמאות כלכלית המשמעת היא שההכנסה המסיבית שלה עולה על ההוצאות השוטפות. “במילים אחרות,

אני לא תלויה במטוס העבודה כדי לממן את סגנון החיים שלי. אני יכולה להרשות לעצמי לא לעבוד. אני אדם רגיל כמוכם, שרוויחה משכורת טיפוסית לאקדמאי נמוגר הפינוסי. השכר היה גאה, אבל לא גבוה בהרבה מהשכר הממוצע במשק.

“אימצתי שיטה כלכלית, פילוסופיה וסגנון חיים המכונה ERE, ראשי תיבות של Early Retirement Extreme, אותה הגה הפיזיקאי הדני אמריקאי ד"ר ג'ייקוב לנד מייסוק”.

השיטה דוגלת בקיצוץ דרסטי של הוצאות המחיה, חיסכון אגרסיבי ו-75 ומעלה של ההכנסה הפנויה במשך מספר שנות עבודה, והשקעה של הכסף הפנוי בנכסים מניבים כאשר ההכנסה הפסיבית מאותם נכסים מכסה את כל ההוצאות השוטפות - ניתן להפסיק לעבוד כליל.

“התקציב החודשי שלי כיום נמוך מ-4,000 שקל, כולל צ'ופרים וכלל, חוג אייקידו, ניסוח בריאות פרטי והוצאות בלתי צפויות. תשעה ארובה הייתי על כוחות מ-2,600 שקל. מדוע? ובכן, מי שלומד להבחין בין רצונות לרצונים מבין שחלק גדול מהחוויות, המוצרים והשירותים שאנחנו קונים מחוברים לחלוטין ואינם תורמים כהוא זה לאושר אמיתי. מי שלומד לדאוג לעצמו בכוחות עצמו מבין שרמת חיים ≠ איכות חיים ושמתוך א ערך כך ניתן לחיות היטב על סכומים נמוכים בהרבה ממה שמוגדר היום ‘קו העוני’.

“יש לי חברים שמרוויחים הרבה יותר ממני, אבל רובם מוציאים הרבה יותר ממני. יש להם בתים גדולים, מכוניות יקרות, רהיטים מפוארים, מלתחפת אינסופיות. הם קונים את זה כדי לזנוק את עצמם, כדי להרשים את השכנים, כדי לשקף את הסטטוס החברתי שלהם בחברה שמבוססת רובה ככולה על אידיאל ה‘שופוני’.

מה השינוי שחל בחייך?

“ברמה המעשית, המסקתי לצרוך דברים

שלא היו לי צורך בהם. הסיבה לכך הייתה ההבנה שהם לא מסבים לי אשור בר קיימא. לא מדובר בשינוי רדיקלי, אם כי הוא בתחילת חובע המשמעת עצמית ויכולת שחייה נגד הזרם. הרעיון הוא לצרוך כמה שפחות, לחסוך כמה שיותר, ולהשקיע את ההכרש במהביל, לזכות מימוניות וביטוי חיים שיאפשרו לצרוך כמה שפחות כסף”.

את יוצאת נגד המחאה החברתית שהובילה דכני ליף. מדוע?

“משום שהמחאה הנוייתסה בעיקר לשינוי מערכתי ערטילאי, חוד שהתעלמה באופן גורף מהאופן שבו מעמד הביניים עצמו דובק את עצמו בגלל תאוותו להיות כמו כולם ונגלגל חוסר יכולתו להבחין בין צרכים לרצונות. אני שואבת סיפוק מעצם הכשחות תבונית, מעט זה יותר. אני מסוכקת.

דמת החיים שלי נמצאת קצת מעל קו העוני הסטטיסטי. הצמצום הוא מעל יוצא של העבודה שאני לא צריכה יותר. לא של הקרבת העתיד, אם תנשמי בקצב גבוה מאוד הריאות שלך יתמלאו בהרבה מאוד אוויר - אבל את לא צריכה את כל האוויר הזה. כך אני לא זקוקה להרבה כסף. אני משתדלת לשמור על אורח חיים כריא. יש לי לא מעט תחביבים, חלקם רווחיים, חלקם לא. מה שחשוב הוא שהם משמעותיים

עבורי, יותר מכל דבר שהייתי יכולה לעשות בקריירה. הרבה מאוד אנשים מאבדים את היכולת להתחיל מה לעשות בזמנם כשאיך להם בוס שמפקח עליהם. אני מוציאה כסף בהתאם לערך שאני מקבלת בתמורה. זה אומר שאני אוציא לא מעט כסף אם למיטו שיכופי, הערך שאני מקבלת בחזרה הוא גבוה ומוצדק דיין”.

איך זה מתרחש בכך קטיקה?

“לא מבזבזים את היתרה שנתרת בסוף החודש מעבידים לתיק השקעות מגיב כששווי תיק ההשקעות גדול פי 25 מסך ההוצאות השנתיות, אז ניתן להכריז על עצמאות כלכלית. אני משקיעה בתיק השקעה המבוסס על מגוון נכסים שאינם קווי לטיביים זה רוח ומניות, אג"ח ארוך, מ-מזומן מתוך כוונה שהתיק ישרוד ‘בכל מה אחר’ או סביבה מאקרן כלכלית. אינפלצ דפלציה, שלטון או מיתון. אם התיק יגיב חשואה שלילית בשנה זו או אחרת, זה לא משנה, מפני שאופק ההשקעה שלי נמדד בעשרות שנים”.

ובילי כשרול

קופת חילים, אבל לא היה לי כסף לקנות בגדים, ללכת למספרה, קינאתי במישהו שאני עובדת סדירה ביום גשם. הייתה לי הכנסה טובה, אבל לא הייתה לי אינסלינגציה פיננסית, לא ניהלתי את הכסף שלי בתבונה, ובזכותי אותו. נסענו לחופשה של שלושה שבועות באירופה, ולא היה לנו כסף לאוכל בשחורתי, כי אין פעם לא דאגתי להקים לעצמי מחסנים של כסף בבנק.

איך שינית את המצב הזה?
 "בתחילה שנת ה'99 בעלי אמר לי שיש סדנאות על טרסה, או הלפתי ללמוד את עולם הכסף וההשקעה - הייתי הארשה היחידה כקורסים האלה. התחלתי לעשות משקעים וירטואליים. השקעתי במניות, אבל לא עם כסף אמיתי, כי לא היה לי כסף אמיתי".

מה הייתה התובנה העיקרית שלך?
 "הבנתי שלכל אישה צריך להיות כסף בבנק - ככה את יכולה לקנות עצה טובה, מתרון לבעיה שמטרידה אותך. יש שקט נפשי, את יכולה לישון

בלילה, להרגיע ילדים מתוסכלים, להרגיע בוגזות, לקחת כסף ולקפוץ למועד שבו באילת כדי לרענן את האינסטיטוט - את קונה הרבה שקט בכסף.

את מארגנת, מורשת, יש לך רשת ביטוח?
 את מונגת אם קופץ עליך אירוע בלתי צפוי, יש לך מאיפה לקחת, יש לך מאגרים, את חדה שפע ואת מקדינה אותו החוצה. את מגדילה, פונים אליך, את מחממת, את קונה, את יוצאת ונראית טוב. התפרנות שמה אותך בטקס אחר, היא משפילה אותך, את לא חוגגת את החיים. "כסף הוא אנרגיה חיובית שאי אפשר בלעדיו. כשאין כסף יש תחושת חנק טמש, וכשיש כסף משתמשים במושג 'סוף סוף יש אוויר לנשימה' וזה לא סתם - כשיש לך כסף את נושמת טוב, יש לזה השפעה על המורל".

איך עשית את השינוי ההיסטורי?
 "צריך לצאת מאזור הנוחות. לעשות עבודה על עצמך ועל המחשב, לאגור מידע, ללמוד. זה

לא קשה, התפרנות קשה יותר. תפסיק להיות שודרת, לעשות קומבינציות וקפיצות טרפו מסוכנות כדי להישאר על הרגליים, תפסיק לקחת הלוואות על הלוואות שמוצטברות. במצב הזה אין שום אפשרות להגדיל נכסים, כי השוק מורף את תורים המומנים.

צריך לבחור את התרנגולות הכי טובות - צריך שתהיה חברה טובה, יציבה, שמחלקת ריבונות, אגרות חוב וקרנות נאמנות מצוינות שאפשר להשקיע בהן. בצורה הזאת הלול מתמלא בתרנגולות טובות סוגים: גדולות, קטנות וקוריציות, וכך תיש ניירות הערך שלך יגדלו. היום כשאני נכנסת אל הבנק אני קצת כמו שרי ארסון ולא כמו נמלה, יוצר שמטרופון לך על השיש וכשאת מועכת אותה היא אפילו לא משאירה סימן. אני רוצה להיות מישהו בבנק - מכבדים אותי, מעדכנים אותי, ועושים את זה כי יש לי הון עצמי אצלם - פיתחתי אצלם את האיתנות הפיננסית שלי." □

"צריך ארבע שנים כדי לבנות הון עצמי"

רינת מעוז, מנכ"לית מעוז פיננסים: "לכל אישה צריכה להיות דירה אחת קטנה להשקעה"

במהלך הקריירה שלה בכתיב השקעות מובילים גילתה רינת מעוז, מנכ"לית מעוז פיננסים, שרוב הנשים תושבות להתעסק עם כסף ותעבירות את התפקיד אל הגבר שלידי - הבעל, פקיד הבנק או יועץ ההשקעות. 'זהו מחדות להפסיד את הכסף, ומחדות שירמו אותך', היא אומרת. 'זה פחד אמוציונלי, מאחר שהן מרגישות קטנות וחלשות בעולם הפיננסי הגדול המאיים הזה, שמצטייר גברי מדי. זה גם פחד רציונלי, מאחר שגורמים רבים בעולם הפיננסי נוטים לנצל נשים חסרות ניסיון והתמצאות בתחום הפיננסי'. בחשש השנים האחרונות היא מעבירה קורסים פיננסיים לנשים, שבהם היא נותנת להן את הידע הפיננסי לבניית ביטחון כלכלי.

איך בונים ביטחון פיננסי?
 'הכי קל להתחיל עם הבנק, לדעת איך לנהל משא ומתן לגבי הלוואה או תוכנית חיסכון, ואז ללמוד איך להשקיע בבورסה ובנדל"ן. יש לי קורסים לנשים בהליכי גירושים, שמשלמות מחיר בבר על עצימת העיניים הזו במהלך השנים. תוחלת החיים של אישה גבוהה יותר, אנחנו עובדות פחות בגלל גידול הילדים, ועדיין נעטות לא דאגות לפנסיה שלנו. מבחינת, לכל אישה צריכה להיות דירה אחת קטנה להשקעה, החוכמה היא למצוא דירה מתחת לרמת השוק'.

איך אפשר לרכוש דירה ללא הון עצמי?
 'רוב האנשים לא נולדו עשירים. צריך לפתח את שריר האומץ, וללמוד. אני אישית לקחתי הלוואה של 88 אלף שקל וקניתי דירה בצפת ב'338 אלף שקל, היום, כמה שנים אחרי, אני אמכור אותה ב'438 אלף שקל. הגדלתי את ההון שלי ב'88 אלף שקל, שאגלוגל הלאה'.

יש רמה מסוימת לביטחון כלכלי?
 'ביטחון כלכלי זה משהו אישי ובנימי יש נשים עם הרבה כסף בבנק ואין להן ביטחון כלכלי, יש נשים עם חיסכון של 80 אלף שקל וזה ירגישו ביטחון. את מרגישים ביטחון כלכלי כשחשדני שיש לך את הידע ואת שולטת על הכסף שלך'.

ברגע שיש לך שתי דירות להשקעה, זה הביטחון הכלכלי שלך. רינת מעוז

ובכל זאת, אפשר לכמת את זה?
 'אם אנהנו מתייחסות לביטחון כלכלי כנדל"ן, בואי נגיד שברגע שיש לך שתי דירות להשקעה - אלו הדירות שלך לפניתי, זה הביטחון הכלכלי שלך. בבורסה, תיק השקעות בשווי 500 אלף שקל. הדגש אצלי הוא לא על ההוצאות השוטפות, אלא על כך שישים יבינסו יותר כסף וימנפו את הכסף שיש להן. להרבה נשים יש כסף, והן לא עושות איתו כלום'.

מה רע בבנייה ליועץ השקעות?
 'יועצי השקעות ומנהלי תיקים הם בעלי אינטרסים של הגופים שאותם הם מייצגים ובנקים, חברות ביטוח, והם מרוויחים כסף מדמי כרוך ועמלות גם כאשר הלקוח מפסיד כסף. כיוון שדמי הניהול נלקחים מסך כל החיסכון ולא מהרווחים של התיק, 'קורה' שלקוח נתון ליועצי השקעות הנוחיות לבצע פעולות קנייה ומכירה בתיק ההשקעות שלו בבנק, ומשלם מאות שקלים על כל פעולה, גם כאשר אין לך שגיבה מקצועית. הוא אינו מביר את התחום, ומסכים להצעת יועץ מתוך מחשבה שזו המלצה מקצועית נכונה. יצא שהבנק מרוויח יותר ממני'.

איך את מיישמת את הביטחון הכלכלי שלך?
 'אני משקיעה בנדל"ן ובבורסה, ובונה את ההון העצמי שלי. זה לא משהו שנבנה תוך שנה, להון עצמי לוקח ארבע-חמש שנים להיבנות. לדירה לוקח זמן לצבור ערך, ואז את רואה שאת כן מבטסת יציבות ראשונית'.